

redetmény.

egyző által közhírré... Henrik debreceni... 10-én azaz... kir. törvényszék... kasszi pénz... árverésen el fog... szándékozik ezen...

vi április 5. László közjegyző.

Valódi Karlshedi cipők. erült a besze... raimat... nyag... simet a... AB... nek.

töket, vasablakokat, központi... dezéseket több helyiség részé... tti függöny gépezeteket, ugy... kok és ajtók, legújabb izlésü... tményű vasalásait, szabadal... nyomású önműködő ajtó és... készleket: Továbbá, szag... kek, kutak és istálló beren... Eszközök: ritók, diszes és biztonsági...

Asztali cserépburkolatu és más közönsé... ges tüzhelyeket a legerősebb és díszek... kiállításhoz. eredeti gyári... áron kaphatók, alkalmazási m... melléklettel vel... együtt. UTCEA 1774.

Szerkesztőség és kiadóhivatal... Széchenyi-utca SIMON-ház Kunz József ur... kereskedésével szemben. HIRDETÉNYEK, előfizetési pénzek és a kiadás körüli pa... valamin a lap szelemi részét illető... minden köslemények ide intés-ndök. Érdemtelien levelek csak ismert kszektől... fogadjának el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP. A SZABADELVÜ PART KÖZLÖNYE. Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár... Helyben házhoz hordva vagy vidék... postán küldve... Egész évre... 10 ft - kr. Félévre... 5 ft - kr. Negyedévre... 2 ft 50 kr. Egy hóra... 1 ft - kr. Hirdetési díj: Ot-hatásospattisor egyszeri bejelentésért 5k... Blyegdíj minden hirdetésért házon 30 kr... Nyelvtör 4 raskos pattisorért 20 kr. Hirdetést vagy reklamot magában foglal... idő-nység sora 50 krajózar.

XVI. évfolyam 1889. Debreczen. Kedd, Aprilis 9. 71. szám.

A miniszterium rekonstrukciója.

A miniszterium rekonstrukciója tehát befejezettnek tekinthető. Szilágyi Dezső igazságügy-miniszteri jelölt már volt Ó Felsőnél kihallgatáson. Nem tartozhatik körünkbe e kihallgatás részleteiről közléseket tenni, még abban az esetben sem, ha azok teljes bizonyossággal és híven jutottak volna is tudomásunkra. Annyit azonban konstatálhatunk, hogy a dolog természete szerint Szilágyi Dezső, mielőtt Ó Felsőge által fogadtatott volna, már megálapodásra jutott a miniszterelnökkel és így Szilágyinak Ó Felsőge általi fogadtatása nem egyéb, mint a kormányelnök és az igazságügyi miniszterjelölt közti eszmecserének alkotmányos utoni betetőzése, a minnek most már nem lehet más folyománya, minthogy Szilágyinak igazságügyi miniszterre kinevezését a közelebbi napokban olvasni fogjuk. És chez a nyereséghez szerencsét kívánunk egy a kormányban, mint a képviselőháznak, valamint, és főleg, a magyar juszticiának. Szilágyi kitűnő debatter, hatalmas logikus fő, szabadelvű ember, ősermi a magyar igazságszolgáltatás fény- és árnyoldalait, az adminisztratív terén pedig már több éven át működött s így a gyakorlati ismeretekkel is rendelkezik. Ugyan ezt mondhatjuk gróf Szapáry Gyula kereskedelmi miniszteri jelöltségéhez is. Gróf Szapáry Gyula rendkívüli munkaerőnek bizonyult mindazon tárczáknál, melyeknél oly kiváló sikerrel működött. Gyakorlati gazda, nemzetgazdasági kimagasló ismeretekkel rendelkezik, szóval a mértéket teljesen megütve, bizonynyal hivatva van arra, hogy e tárcza vezetésénél az utóbbi években feltűnően tapasztalt fogyatkozásokat kipótolja s a csorbákat kiküszöbölje és pedig a magyar földművelés, ipar és kereskedelem javára. Ezen szerencsés választáshoz is lehetetlen nem gratulálni a képviselőház-

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Az új lakás. I. A nős szobájában. — Oh, ez a szűk lakás! Az ember alig tud megmozdulni benne. Azt a kis holmiját, azt sem tudja hová rakja. Egymás hátrára mázlik ma-holnap kaszli, kredenz, etázsé. A sifont meg épen nem tudom, hová tegyem, oly keskeny ez a szoba. Csupa ajtó az egész. Ha kinyitom az ajtót, mindig félek, hogy kiviszi a léghuzam az egész szobát. Azt a kedves azáliát, ezt a szép magas fikuszt mindig féltém, ha megmozdulok, hogy leütöm a nagy szorosságban. Pedig jobb szeretem őket mint életemet. Gyerekkori emlékek, tudod, édes Mariskám, az a barna filozofus, az a kedves, természetes gyerek adta, kinek oldalán most a legboldogabb asszony vagyok. Oh Istenem, legboldogabb — mennyi hiányzik még hozzá, édesem, hogy csak kissé is boldog lehessenek. Ez a lakás, ez az átkozott szorosság! meg kell már itt az embernek... — No, no, no, kedvesem, ki nem mondja, hogy megőrül — kacagott fel a legkedvesebb sógorasszony, kinek Bakosné, a tanár ur felesége, csak az imént annyi keserves lamentációt deklamált el egy huzomban a szűk lakásról, azalálról fikuszról. — Lehet azon könnyen segíteni, folytatta a kedves sógoróné — nem kell mindjárt megőrülni, pláne ily fiatal korban, mely oly szép férj mellett, mint az a természetes gyerek, ki filozopter korában magának azáliát, fikusz-zal kedveskedett. No, csak ne vessen rával olyan különös pillantást, kedves, hisz testvérem a tanár ur, nem kell feltékenykedni.

nak, és pedig pártkülönség nélkül s a kormány is szerencsét kívánhat magának, hogy ez erős faktort ismét visszanyerheti. De befejezettnek tekinthetjük Wekerle Sándor államtitkárnak pénzügyminiszterre kinevezését is. Legalább a mai, és pedig illetékes forrá-okból vett értesülések szerint. Ez a kinevezés is meg fog történni a közelebbi napokban s helyébe államtitkárul minden bizonynyal Láng Lajos egyetemi tanár s országgyűlési képviselő fog kinevezettni. Ki ne ismerné e két férfit, kik a tudomány, az elméleti ismeretek terén, ifjúkoruk daczára már eddig is tetemes érdemeket szereztek s ugy a parlamentben, mint azon kívül bebizonyították, hogy a szakmát, a melylyel foglalkoznak, tehát a nemzetgazdasági és pénzügyi tárgyakat teljesen felülélik s magas szempontból, széles látkörben itélik és bírálják meg a történeteket s a teendőket. Mindkét férfi a képviselőházban is számtalan alkalommal bebizonyította, hogy a magyar pénzügyi gazdálkodás és a nemzetgazdasági politika iránt helyes fogalmakkal bírnak, és így az előttük álló nagy és szép feladatok megoldására a legszebb és legbiztosabb erővel rendelkeznek.

A rekonstrukció tehát nemcsak névlegesen, hanem ténylegesen is az, mert oly erővel fog gazdagodni a kormány, melyeknek segélyével Tisza miniszterelnöknek eddigi örösi, ugyszólván herculei feladata tetemesen megkönnyebbül és így a szorosan vett kormányelnöki, pártvezéri, tehát képviselőház vezéri feladatainak megoldására sokkal több ereje, ideje marad s nem lesz kénytelen testi erejét, egészségét oly rendkívüli mérvben s így a nemzeti közérdek hátrányára kockáztatni, mint történt ez a közelebbi években csaknem szakadatlanul.

Az új miniszterek kinevezése. Mint a „Bud. Corr.“ értesül, a három új miniszter kinevezésére vonatkozó legfelsőbb kéziratok alig ha fognak előbb közzététetni, mint a hivatalos

lap esütörtöki számában. Az államtitkári állásokra vonatkozólag — magától érthetőleg — csak azután fog elhatározás létrejöhetni, miután az új miniszterek hivatalaikát átvették. — Szapáry Gyula gróf, Szilágyi Dezső és Wekerle Sándot képviselőik meg történt kinevezetésük után új választásnak fogják magukat alávetni választókerületeikben.

Országgyűlés.

Budapest, április 8. A képviselőház a mai ülés napirendjét is aránylag gyorsan intézte el. Az ülés elején Baross miniszter két törvényjavaslatot terjesztett be. A harmadszori felolvasásra kitűzött javaslatok változatlanul elfogadtattak. A többi tárgy is vita nélkül ment keresztül, csupán az első magyar gácsországi és a magyar-nyugoti vasutak magyar vonalainak megváltásáról szóló törvényjavaslatnál, melyet Darányi előadó referált, támadt egy kis discussió, melyben az előadón kívül Orbán Balázs, Baross Béni és Fenyvessy Felencz vettek részt. Baross Béni gyakori helyeslésekkel kísért beszédben reflektált a magyar vasuti politika irányzatai ellen osztrák részről hangoztatott vádakat és támadásokat. A napirend egyéb tárgyainál L. Mich és N. eményi fungáltak előadókul. Az ülés végén Tisza miniszterelnök törvényjavaslatot terjesztett be a nyereségy kölcsön-kötvények s az igényvénygyek forgalma tárgyában. E javaslatot a ház sürgős tárgyalás végett a pénzügyi bizottsághoz utasította. Ugyancsak Tisza miniszterelnök, mint pénzügyminiszter megadta a választ Szentkirályi Albertnek a regale ügyben beadott interpellációjára. A ház a viszonyválaszok meghallgatása után a miniszteri választ tudomásul vette.

Külföld.

A román miniszterválaság. Bukarestből azt meglepő hírt jelentik, hogy Catargiu Lázár, az ismert konzervatív pártvezér vette át a kormányalakítást. Catargiu az, kit a szenátus múlt heti határozatával a királynak miniszterelnökül ajánlott. Most állítólag koalíciós kormányt akar alakítani. Ez valószínű is, mert a konzervatívok, kik a dinasztia elleneséi, természetesen egyszerre nem boosáthatják a hatalom birtokába. Darabonkint, lépésről-lépésre akarják azt megszerezni. Most

még ma, nem, ho'nap keresünk másikat, ugy is a negyedév utolsó hónapja kezdődik. No ne sirj már, látod megyek, szaladok férjedhez s kérní fogom. — S csakugyan el is futott, magára hagyva a busongó fiatal tanárnet.

II. A férj szobájában. — Oh ez az átkozott szűk lakás! Már ma-holnap megbolondítja az embert. Azt se tudom, hová ütessen le, ha jön egy-két barátom. — Nincs egy széknek, egy fotelnek hely, hogy kényelmesen kinyújtózhatnék az ember, ha a sok boszantó kolloquiumoktól elcsigázva rohan haza egy kis nyugalmért; még egy sarok sincs az egész szobában, hová legkedvesebb kincsemet, azt a piros selyemmel bélelt pipatartót felakaszthatnám, melylyel még legénykoromban az a szép kis szőke, kékszemű lányi lepett meg, kinek oldalánál most a legboldogabb férj vagyok. Legboldogabb! Csudálatom, hogy hangosan el nem nevetik magukat ezek az összehozott butorok, melyek ma-holnap egymás tetejére másznak a nagy boldogság miatt! Hisz ebben a szobában a portásunk sem fordulhatna meg, ha ugy jóllakva ebéd után beleygőmszólnék. Csupa ablak az egész szoba. Mindig félek, hogy kiviszi innen a léghuzam magammal együtt mindent, ha az ablakot kinyitom. Ki sem merek nézni már az ablakon, pedig ez a dolog másnak a legnagyobb passzió, de nekem a legnagyobb kín, mert mindig szét kell terpesztenem a lábaimat, hogy valamiképp legkedvesebb emlékembe, a pipatartóiban e hájjak. — Most is iszonyu zsenirozva érzem magam, pedig ki kell, okvet'en ki kell fejemből szellőztetnem azt a sok ostobaságot, amit

megelégednek néhány tárczával; az alkalmas pillanatban azután ezeket is magokhoz ragadják s feltétlenül közköbe kerítik a közhatalmat. Ha a Catargiu kombináció csakugyan létrejön, ez Románia külpolitikájára sem maradhat lényeges hatás nélkül, mert a most hatalomra kerülő elemek föltétlen hívei Oroszországnak. Catargiu a mostani törvényhozást nem fogja foeszlatni, mert többségében ugy is az ő törekvéseivel rokonszenvez.

A francia hazafias liga bepörült vezéreire, olesó áron menekültek meg. Az itélet száz frank bírsággal sújtotta a vad alá fogattakak. Fölmentette tudniillik őket a vad legterhelőbb pontja alól, mintha titkos társaságot alkottak volna s csak abban lelte őket bűnösöknek, hogy egy nem engedélyezett társaságban vettek részt. A Tirard kormány sakkbuzása a Boulanger-párt ellen olyannak bizonyult, mely a további lépéseket megengedi, a nélkül, hogy a lakosság izgalmatól tartania kellene. Bátorban haladhat előre s mint látszik halad is, a boulangizmus elfojtására.

A boulangista nemzeti bizottság feloszló félben van. Michelin-en és Thiebaud-on kívül Borie és Susini is bejelentették már, hogy kilépnek a bizottságból. A sajtóban hasonló átalakítás vehető észre. Michelin lapja az Action már is arezült változtatott; példáját követi most a Petit Journal, mely eddig Boulanger legszivósabb pártolója volt s nagy elterjedtségénél fogva Paris alsóbb rétegeinél kiváló tekintetbe jött. Képviselői körökben különfélelek itélik meg mind eddig Boulanger futását. A pártjabeliek természetesen azt mondják, hogy a tábornok nem cselekedhetett másképp; viszont a többiek abban a nézetben vannak, hogy Boulanger politikai öngyilkosságot követett el. Brüsszeli hírek szerint a belga kormány jóindulatu magatartást tanusit Boulanger irányában s mindaddig, a míg a francia diplomácia a dologba nem avatkozik, vagy nagyobb politikai izgalom elő nem fordul, egy lépést sem szándékozik tenni Boulanger ellen.

Gróf Andrassy Gyula beszéde.

Az utolsó szót, a döntőt s a legfontosabbat a katonai törvényjavaslat kérdése fölött gróf Andrassy Gyula mondotta a főrendiház egyesült hármas bizottságában. E jelentőséges államférfi lángelméje büszkén és győzelmen emelkedett ama méltatlan czivódás fölé, melyet az országgyűlés másik házá-

kedves hallgatóim belekolloquáltak, különben érzem, belebolondulok. Akkor pedig még szűkebb szobába tesznek, én meg már halálig beleuntam a szűk szobába. Nem is maradok tovább. Oh, dehogyan maradok tovább a jövő fertálynál ebben a kutya-szorítóban. Inkább elmegyek terem-örnek a muzeumba legalább szép, tágas teremben sétálhatok —

Ily s eféle monológokkal engedett szabadfolyást fellázadt kelle haragjának Bakos ur, a legboldogabb férj a legszebb szőke menyecske oldalán, s a legboldogtalanabb szobaur a legszűkebb szobában. Ugy látszik különben, igen jól lehetett dressirozva a házasság életben, mert még gondolatban is találkozott neje óhajával, gondolván t. i. 1888. év november első napján, férj és feleség, egy és ugyanazon dologra: a lakváltoztatásra.

El kell mennünk innen, okvetlen itt hagyjuk e csuf szobákat — monologizált a férj tovább — ugy is kedves Matildám születésnapja lesz május 1 én, megakarom lépni akkorra valami nagygyal, valami széppel. Valami nagyot, szépet gondolhatott a tanár ur, mert annyira elfeledkezett szűk lakásáról, szétvetett lábáról, pipa-tartóról, hogy egy önkéntelen lábemelés s a legkedvesebb emlék, a legszebb kezek munkája gyenge receségek közt tapodtatott agyon Tönkre ment a szép pipatartó, Bakos ur legdrágább kincse. Csak ez kellett még! Utánozhatatlan felkiáltás, dühödt kalap- és botkeresés, örült ajtó-csapás, lázas roham végig a folyosón, le a lépcsőn, mind egy percz müve, s a másik perczben Bakos, mint kiűzött vad tünt el messze szűk szobájától, s a város másik oldalán az iskola utca 111. szám alatt epvedve kereste azt a czédlulát, melyre még tegnap csak fölé tekintetet mert vetni, olvasván róla:

ban az ellenzék kezdett a 14 és 25. szakaszok ürügye alatt. A haszontalanul és károsan fel-fújt vitás kérdéseket a grófi szónok néhány röpke megjegyzéssel intézte el, mintegy közbevetőleg, hogy aztán ékes szólásának egész erejével, szellemes bizonyításának egész kényszerítő hatalmával az önálló magyar hadsereg kérdéssére térjen át, mely tulajdonképeni tárgyat képezte fejtegetéseinek. A nélkül, hogy e jelentékeny beszéd első részének exogeticus vizsgálatába becsátkoznánk, — írja a „Pester Correspondenz“, csak melleleg akarjuk megjegyezni, hogy dőre vállalkozás az ellenzék részéről az, midőn publicistikai közgei ma azon fáradoznak, hogy gróf Andrassy beszédének azt a bevezetését az ő befogásuk diadalaként ünnepezzék. Mert bármint beszélt legyen is gróf Andrassy a 14. és 25. §-okról nem az ide vonatkozó szavainak tartalmában hanem sokkal inkább abban a futólagos és epizódus formában, melylyel ő a kérdéseket tárgyalta, van a legelősebb elítélése annak az eljárásnak, melyet az ellenzéknek e tekintetben követnie tetszett. Az ellenzék a 14. és 25. szakaszokkal visszaélt mint eszközzel oly agitációhoz, melynél mértéktelenebbet és szenvedélyesebbet hazánkban még nem láttunk; e szakaszokat az ellenzék egy oly mozgalom jelszavául használta, mely sikerrel törekedett a kedélyeket a hadsereg ellen s további következményeiben a törvényes rend ellen fölzúgítani, három hónapnál tovább nyargalt e két szakaszon s miattuk szüneteltetett minden törvényhozási működést s a népképviselő csarnokát vad kihágások színhelyévé alakosnyitotta le. És ime fölemeli szavát gróf Andrassy Gyula, hogy a védtörvény kérdése föl nyilatkozzék; — és akkor ama két vitás pont felett, melyek az ellenzék igaztatói működésének substratumát képezték, néhány futólagos megjegyzéssel átsiklik. Az ellenzéki sajtó ezt az érthető intést csakugyan nem értené? Másképp magyarázhatja e tényt, mint ama politika elítélésének, mely a 14. és 25. szakaszokra, helyezett minden nyomtatékot s azok felett példátlan heveségű és példátlan hosszúságu parlamenti vizsálatot folytatott?

Gróf Andrassy fejtegetéseinek tulajdonképeni lényege egy fényes, szellemű szikrázó és meggyőző szónoklat az önálló magyar hadsereg eszméje ellen és a közös vérendszert mellett. Ez állam férfui nyilatkozatok lefegyverzik a politikai chauvinizmust, mely az egyik szemével a kiegyezési törvénybe néz, a másikkal pedig az önálló magyar hadsereg csaképe felé kacsallit, lefegyverzik kényszerítő logikájuk által nem kevésbé, mint a hang melege s a gondolat szárnyalás lendületessége által.

Ha pedig azt kérdezzük, hogy mi kész-tetése a szónokot, hogy az önálló hadsereg eszméje ellen oly behatóan és éllesen fölléjen és pedig épen most, mikor látszólag a parlamentnek csak egy pártja, a szélső propagálja azt az eszmét, míg a másik két párt látszólagos egyetértésben acceptálja a közös vérendszert: ha magunk elé állítjuk ezt a kérdést, ugy erre csak egy válasz adható, mely-

nek hegye szintén csak a gróf Apponyiban megtestesült irány ellen fordul. Az önálló hadsereg eszméjéhez való fokozatos haladást perhorreszkálja gróf Andrassy és ő leghivatottabb magyarázója Deák eszméinek, tanuskodik a mellett, még pedig ünnepelesen hogy a kiegyezés megteremtője is perhorreszkálja azt. Ha tehát gróf Andrassy védelmébe veszi a közös vérendszert az önálló hadsereg eszméje ellen s a mellett oly élesen s buzgón jár el, akkor a szemrehányás, hogy a mérsékelt ellenzék politikai tendenciája tudja vagy öntudatlanul a közös vérendszert intézményét megingatja és az önálló hadsereg eszméjét propagálja, — jogosult. Az utóbbi eszme pedig a monarchia nagy hatalmi állásának összerokkadását jelenti, melyben Magyarország oly dicsőösen osztozódik. Ez bizonyította be gróf Andrassy legújabb beszédében oly meggyőzőleg. És intő tanulság is az, melyet a nemzetnek e beszédből le kell vonnia, hogy a hál' istennek valahára meghaladtott védtörvényválság oly következményeket ne hagyjon maga után, melyek Magyarországnak épen létfontosságú megátadulni lennének alkalmasak.

Debreczen népoktatásügye.

— Tanfelügyelői jelentés után. —

Kiss József Hajdúvármegye és Debreczen sz. kir. város kir. tanfelügyelője most tette köze Debreczen város 1887/8 iskolai évi népoktatási állapotáról szóló jelentését.

E közérdekű jelentés tartalmazta következőkben összegezzük.

Az elemi iskolák száma volt összesen 26, melyekben 72 tanerő működött, kik közül rendes volt 70, segéd 2, képeztett 69, nem képeztett 3. Ev. ref. elemi fiu iskola volt 6, 1. 10, a r. kath. ágost. hitv. és izr. felekezettek egy-egy fiu, egy egy leány iskola tartottak fenn. Ohat pusztán 2 vegyes községi elemi iskola volt. Kormányilag engedélyezve fennállott magán elemi iskola 2, egy leány és egy fiu.

Ismétlő iskolák száma volt 12, 9 ref. 1 kath. 2 községi.

Az ev. ref. egyház 8 osztálylyal és varró iskolával berendezett leánynevelő intézetet tartott fenn.

Az alsó foku, községi jellegű ipartanoda 4 osztálylyal volt ellátva, melyek 15 csoportra oszlottak; a rajziskolának 3 osztálya volt, 13 csoportra osztva.

A kir. tanfelügyelő felügyelete alatt áll a tisztántali ev. ref. egyházkerület tulajdonát képező tanítóképzede, mely a 4 tanfolyamon 116 növendéket számlál, kiket 4 évi rendes és 4 melléktanár oktattott. A kereskedelmi akadémiára szintén kiterjed a tanfelügyelő felügyeleti joga. Ezen, a kereskedő társulat által fentartott s az állam és Debreczen város által segélyezett tanintézetben 9 tanár működött és 138 növendék tanult. A 3 évi tanfolyammal bíró „vasárnap i smétlő“ iskolába 137 kereskedő gyakornok járt.

Humanitarius intézetek közé tartoztak: 2 kisdudóvoda: a városi 437 gyermekkel, az ev. ref. egyházé 78 kisdudóval; Fröbel gyermekert 67 gyermekkel; a r. kath. árvaház 57 árvával; a nőgyeleti árvaház 16 árvával. — A kisdudóvoda kiadása 4395 frt, az árvaházaké 8454 frtot tett.

Ezen tanintézetekben, az árvaházak kivételével, 83 tanterem volt, melyekben 68 rendes-, 2 segédtanító és tanítónő, 28 tanár,

az iparosok rajziskolájánál 13 segéd volt alkalmazva; ezeken kívül 2 kis ded óvó és óvónő, 1 gyermekertész és 4 dajka vagyis összesen 117 egyén foglalkozott a tanítással és neveléssel.

A tankötelesek száma volt 6—12 éves 2787 fiu, 2643 leány — 5430, 13—15 éves 864 fiu, 836 leány — 1700, összesen 7130. Elemi iskolába járt vidékiekkel együtt 6—12 éves fiu 2617, leány 2224 — 4860, 13—15 éves fiu 1073, leány 699 — 1872, összesen 6632. Az iparos iskolába és a kereskedelmi iskolába járt 15 éven felüli növendékekkel együtt 7514-re ment az iskolába jártak száma; s ha ebből levonjuk az itt iskolázott vidéki tanköteleseket, az iparos és kereskedelmi iskolába járt 15 éven felülieket, az iskolába járt helybeli illetőségű 6—12 és 13—15 évesek száma 6198.

Vallás szerint iskolába járt helybeli illetőségű 6—12 éves

ev. ref. tanköteleseknek	86.3%
ágost. hitv. ev.	74. %
r. kath.	90. %
g. kath.	45.4%
izr.	91.56%

Telhat a legnépesebb egyházhöz tartozó tankötelesek harmadik helyen állanak; a zsidók és katolikusok megelőzik a reformátusokat. — Ennek pedig legfőképpen az az oka, hogy a régóta sürgött tanyai iskolák felállítására egyre késik.

Az ev. ref. elemi és ismétlő iskolába járt 4183, a r. katolikusba 536, az ev. ref. felső leányiskolába 54 az izr. elemi iskolába 81, ágost. elemi iskolába 397. városi iparos iskolába 1018, magán iskolába 60, ohati közs. isk. 174, r. kath. gymnasiumba 100, ev. ref. főgymn. 446, reáliskolába 190, kereskedelmi akad. 138. keresk. alsófoku isk. 137 6—15 éves tankötelesek.

Az iskolák szellemi állapota volt 14-ben jeles, 9-ben jó, 4-ben elégséges.

A népnevelésre következő kiadások tettei:

1. Evang. ref. elemi s felsőbb leányiskolákra	59.123 frt.
2. Róm. kath. elemi iskolákra	9.641 „
3. Ágostai hitvallású iskolákra	1.408 „
4. Mózes vallású iskolákra	6.694 „
5. Magán elemi iskolákra	2.762 „
6. Ohat pusztai községi iskolákra	3.653 „
7. Kereskedelmi akadémi és alsó foku keresk. isk.	14.600 „
8. Iparos tanonokok iskolájára	8.341 „
9. Kisdudóvoda k s Fröbel gyermekertre	4.395 „
10. Árvaházakra	8.654 „
Összesen:	119.278 frt.

1. Ezen összegben bennefoglaltatik az iskolai helyiségek és tanítói lakások pénzértékű jövedelme is.

2. Az itt kimutatott költségekből tisztán a város által fedezetet: 42,508 frt 14 kr.

Az iskolák gazdagon el vannak látva szükséges taneszközökkel és tanszerekkel, külföldön pedig szemléltetési ábrákkal. Az ev. ref. főiskolákban 1889/8-ban is több száz frt fordítottat felszerelésekre. A r. kat. elemi iskolának Szakszó Rezső prépost piébános 500 frt értékű könyvtart és gazdag tanszermuzeumot ajándékozott. A város az ohatelekházi majorban 6000 frtért új iskolát építtetett.

A jelentésben legelső sorban a tanfelügyelő úr a következő követelmények mielőbbi teljesítését sürgeti:

A külvárosokban a városi bizottsági közgyűlés által sok évvel ezelőtt felállított elhatározott 4 kisdudóvoda közül az ott lakó szegény nép, napszámosok és iparosok gyermekeik részére, a helyi viszonyok és körül-

ményekhez képest legalább két kisdudóvoda-nak azon helyeken való felállítására, ahol azt a tanács legelősebbnek látja.

Az „Arok utcán, Csapó, Hatvan külvárosokban, Ispályban“ levő ev. ref. elemi iskoláknál, s róm. kath. elemi leányiskola alsóbb osztályainál, a hol több egyes tanár, remben 110—150 gyermek volt összesen 10-6 tanteremnek építése.

Szinte a legelősebb szükségé vált a város határára levő igen népes, p. o. az Ondódi és Szepelepy tanyákon lakó 5—600 tanköteles gyermek részére állandó tanyai iskolák vagy némely helyeken a szükséghez képest vándortanintószágoknak felállítására. — Ez az állapot sokáig fana nem tartható.

Egy oly népes, t. i. 52—56,000 lakossal bíró városban, — mint a milyen Debreczen, — egy polgári fiu, vagy leányiskolának felállítására is a legelősebb szükségek egyikét képezi, melyet a reálisokai kérdés megoldása után tovább előadni már nem lehet.

Vidéki levél.

Berettyó-Ujfalu 1889. april 8.

El vagyunk ázva! Nem bor, hanem 10 nap óta szakadó hóval vegyes eső áztatott el bennünket. Mindenünk elázott — utjaink, szácsotföldjeink, piloxera mentes szőlőskertjeink, futó homokból csinált Berettyó-végtájaink, vasuti túléink stb. Csak a jegyző bálit nem tudták eláztatni az ezek elkeseredetten megeredt csatornái. — Már aztán hogy a báiban nem törtétek-e a l á s o k? — azt egész bizonyosan nem tudhatom; — de ha tán törtétek: hogy az elázást okozó liquidum nem a sötét felhőkből esorgott alá, — no már erre hitet tehetek!

Hiába! a notáriusok mindig szerencsés emberek voltak. — legalább itt a Sárretn. Sem zivatar, sem eső nem szokta az ő terveiket szétverni. Mutathatta a Tamásy-kaszinó, — akarom mondani patika, egyedül authenticus barometere az esőt, szelet, meg a földrengést is, — nem ért semmit!

Azért a mi derék jegyzőnk nem riadtak vissza s ebben a keserves időben olyan vidám bálit vágat ki B-Ujfaluban april 6-ikán, hogy a farsangi nőtlen urak báljának rendező fiatalaság egészen elfutotta miatta a sárga isgység.

A bál délutánján érkező fogatok egyre hozták a mulatni vágyó vidéki vendégeket. Ujfalu fürge főjegyzője alig győzte őket fogadni, elszállásolni s dus göndör fürtökkel koronázott homlokát a fardaszt gyöngyökkel verejtékétől fölörögteni.

Végre elérkezett a várva várt esti 8 óra. A büszke „Oroszlán“ névvel nevezett szálloda hig sárral borított környéke egyszerre megelelénkült.

Itt egy éte pályáját Váradon megkezdett helybeli fiaker dőzög, benne a holtig bárendező tb. főszolgabíró, adjutánsával a t. szolgabíróval, mindketten lelkes rendezői a kitünően sikerült bálnak. Hatalmas éljen — és nem hoch — riválgással fogadja őket a már összegyűlt frakkos rendezőség, a környék derék jegyzői kara. Amott egy nagy ferschlág sulya alatt gyönyvedez egymog két nagy csizmás béres, terhökkel egyenesen a bál helyisége felé tartván.

Vajh mi lehet a titkos ferschlágban? Talán csak nem valami lack cipőjét a sártengertől féltő rendező viteti benne magát? Nem, szép bál ruhákat cipizelnek abban! Mert hát lehet-e kívánni, hogy e feneketlen hig sárban — még ha kocsin is — bálit toltetben jöjjenek fel öngagsygaik? Majd bizony, hogy valami udvariatlan serepp tönkre tegye a remek ruhát, melyben óra ma olyan elragadóan szépek, olyan ellenállhatatlanok lesznek. — A figyelmes rendezőség uri kényelemmel berendezett női öltözdét becsátott a hölgyek rendelkezésére, — s ott elővándoroltak a bál ruhák s rövid 1 óra mulva kész volt a toilette! — 9 óra után együtt volt a bál közönség. Nem mondtatjuk, hogy tul sokan voltak, mert bizony lehettek volna többen is, — de annyi bizonyos, hogy olyan distingvált szép társaság régen nem seregiett egybe Ujfaluban, mint a jegyző kbáljára. Ha csak néhány nappal ezelőtt megszűnt volna a bőséges esőbeli áldás s most feneketlen sár utjaink kissé megigazodhatnak: kétségtelenül kicsiny lett volna a nagy és díszes táncterem a tánczolókbefogadására. Igy is 30 pár tánczolta a négyeseket, melyeknek mulattató, kiválóan ügyes rendezése Nagy Márton tb. főszolgabíró, Boross Gyula gyógyszerész és Jezerniczky Dénes t. szolgabíró urakat dícséri. Mindjárt az első táncnál általános jókedv, fesztelen kedélyesség jellemezte a vitalmat, és ez a gyorsan repülő órákkal folyton növekedett s nem szűnt meg akkor sem, mikor a felkelő nap aranyugrái elhomályosíták a csillárok fényét. Ékkor aztán a zsarnok mamák kiadták a táncban kifáradatlan fiatalaságnak a haza vonulási parancsot. „Mint-ha bizony a napfénynél nem lehetne még egy kicsit tánczolni!“ Duzzogtak a tánczos párok, kik azt szerették volna a szerény kívánságu nótáva, hogy „bárcsak ez az éjszaka, 3 napig tartana!“

A hölgy közönség távozása után a még életre való öreg és fiatal urak a fehér asztalok mellé telepedtek s szőlött a csüdes majd délig. — A minden ízében kitünő mulatság mintegy negyven frttal szaporította az orsz. jegyző i árvaház

„Ezen házban az I. emeleten egy 5 szoba s mellékhelyiségekből álló uri lakás kiadó.“ Gondolat s elhatározás egy pillanat műve. s élénken szólalt meg a villamos csengő. Oly jól esett a tanár urnak a csengetyű vékony csiling csilingje, mintha legalább is a megváltás csengetyűjét rázták volna meg fülében.

III. A licitáció.

... Csiling... csiling... az ajtó megnyílt, a tanár ur berontott s lázas sietséggel kérdezett egy mozgó tornyot.

— Un itt kérem a házmaster?

— Nem, még nem vagyok kellőleg megbizva rá.

— Hát ki, hol, merre? ... szóljon... beszéljen, kérem az egekre!

— Nézzen szét, ha lát nálam nagyobb potrohát, az lesz a házmaster, az majd megmond mindent.

Végre sikerült minden; meglett találva a házmaster (a mi különben nem volt nehéz), meg volt kapva a felelet, hogy csakugyan van kiadó lakás.

— Hát hogy a lakás?

— Nyolcszáz forint volna, ha már egy hölgy nem igért volna ennyit érte. Tehát az urnak semennyiért sem adhatom már ki, mert az a nő lekötött.

— Nem tesz semmit, adok érte 900 frtot.

— Jó kérem, de annyit tartozom legalább megtenni, hogy elüzenek a bizonyos hölgyhez, nem tartaná e ő is meg 900 frtért? Mert akkor uram, övé az elsőbbség.

— Nem bánom, hát tegye meg. Ugy sem lesz eredménye. Csak nem bolond senki, hogy 800 frtért hirdetett lakásért 900 at adjon.

Itt ugyan elszóta magát egy kissé a tanár ur, de nem vette észre, hogy maga-

gát titulálja, azért csak folytatta hasonló vélemény nyilvánításait, míg a posta megérkezett.

— Sajnálom uram, a hölgy 900 frtért is megtartja a lakást.

— Nem baj, adok ezret!

(Posta szalad el s nyomban vissza.)

— Sajnálom, a hölgy ezért is megtartja. (Ejnye, ki az ördög licitálhatja ily a nyakamra ezt a lakást! Pedig ki kell vennem megkell lepnom Matildomat születés napjára valamivel.) Uram, hogy az árverésnek véget vessék, adok érte 1200-at.

(Posta — üzenet.)

Sajnálom, a hölgy 1200-ért is megtartja, A tanár ur már dühbe jött.

— Az ördögbe is, 1400!

(Posta — üzenet.)

— Sajnálom a hölgy 1400-ért is megtartja.

— No hát bujjik az ördög ebbe a lakásba, meg abba a nöbe, ordított magánkivül a tanár ur, s rohan felbőszülve nyomba hazra, hogy elpanaszolja átkozott pechjét kedves kis feleségének.

— Ezer meg ezer bocsánatkérés közt könyörgött a kisasszonyhoz, hogy ne haragudjék, amiért a lakást, s azzal a születésnap meglepetését elszalasztotta. De nem az ő hibájá, már 1400 frtnál többet nem adhat érte, akart hogy szereti is Matildikáját!

— Semmi Lajosom, kerestem én is egy lakást, is ki is vettem. Holnap hurcolóskodunk. Délben már egyenest odajösz ebédre, muzikám, de nem mondom meg előre, hová, csak akkor üzenem majd meg az iskolába a számot, ha terítve lesz. Addig is türemet, a legszebb reményeket az újlakás iránt, mert mondhatom, nem volt rossz megsztusunk Mariskával!

Bakos ur gusznyagodott, s hálából czvikupszit váltott a kedves feleségével.

IV. Az új lakásban.

Másnap délbén Mariskát magat küldte el a kedves feleség férje-uráért, erősen szívére kötve, hogy a számot ki ne kottyantsa utközben a tanár urnak, hogy a meglepetés annál nagyobb legyen.

S volt is meglepetés. Bakos ur alig fordult be az utcazárkon, megszeppent s dörmögni kezdett magában, mintha ezen az utcán nem is oly régen járt volna. — Szepgése még jobban nőtt, midőn egy bizonyos ház felé közeledtek. Ejh, de egy utcában utóvégre is több lakás is lehet, vi-gasztalódott a tanár ur.

Félelme alapos volt, mert a ház, ahová Mariska vezetete, az iskola utca 111 száma volt.

Már ekkor borzongott a remegéstől. De még is tartóztatta magát. Még mindig okoskodott, vigasztalta magát ejh, hisz egy házban utójjára több lakás is lehet kiadó!

Hanem akkor egészen elhagyta már aztán a lélek, mikor ugyanazon szép öt szabás uri lakásban várta mosolygó neje, melyre a tanár ur oly erősen licitált.

Ami sem tudó menyecske hizelegve simult férje oldalához, s csodálkozva tekintett rá, hogy lehet a tanár ur arca oly komor a helyett, hogy örülne a meglepetésnek.

Csak akkor hiült el ő is, mikor megtudta hogy saját férjére licitálta a házbért.

Az egész nap elromlott, csak a meglepetesből jutott ki mindenkinek jó adag.

Beismerték maguk is, hogy nem jó az a kitünően szabályozott házasság, hol a felők még gondolatjukban is találkoznak.

G—z.

alább két kisdobozdóval felállítása, ahol azt nek látni.

Csapó, Hatvan külvárosi levő ev. ref. elemi iskola, ahol több egyes tante, amelyek volt összehusfolva-

bb szükségé vált a vámpépes, p. o. az 1900-é p tanyákon lakó 5-6 részére állandó tanyai helyeken a szükségortanitóságok - Ez az állapot so-

52-56,000 lakossal a milyen Debreczen, egy leányiskolának fel- szükségégyikét ké- blai kérdés megoldása ár nem lehet.

levél. Ujfalu 1889. ápril 8.

Nem bor, hanem 10 vegyes eső áztatott el az esőzt - utaink, era mentes szőlőskert- sinált Berettyó-védgát- stb. Csak a jegyző ztatni az egék elké- atornái. - Már aztán téntek-e el a z a s o k? an nem tudhatom; - hogy az elázást okozó felhőkől csorgott alá, zetek!

sok mindig szerencsés alább itt a Sárre- eső nem szokta az ő atathatta a Tamás- rom mondani patika, ntikus barome- meg a földrengést is,

jegyzőink nem riadtak ves időben olyan vidám jfaluban ápril ang nőtlen urak ftalagságát egészen el- rigység.

érkező fogatok egyre o vidéki vendégeket. e alig győzte őket fo- d gőndör fűrtökkel áradtság gyöngyöző váruva várt esti 8 óra. an" névvel nevezett orított környéke egy-

át Váradon megkez- öcözög, benne a holtig rő, adjutánysával a t. en lelkes rendezői a. ak. Hatalmas éljen vaigással fogadja őket os rendezőség, a kör- ra. Amott egy nagy rnyedve czammog két erhökkel egyenesen a rtván.

tkos ferschlágn? valami lack czipőjét edező viteti benne ma- ákat czipelnek abban! ni, hogy e feneketlen kocsin is - báli toi- agyságaik? Majd bi- riatlan sárepp tünkre melyben ok ma olyan yan ellenállhatatlanok rendezőség uri ké- női öttözdét boesított e, - s ott elővándó- vid 1 óra mulva kés- a után együtt volt a ondatjuk, hogy tul ny lehetek volna túb- zonyos, hogy olyan régen nem szeregett a jegyzők báljára. Ha lótt megszűnt volna s most feneketlen sár hatnak: kétségtelenül gy és diszes táncze- dására. Igy is 30 pár melyeknek mulattató, se Nagy y Márton th. Gyula gyógyszerész t. szolgabíró urakat ő táncznál általános resség jellemezte a vi- repülő órákkal foly- zúnt meg akkor sem, anyugárai elhomályo- rkkor aztán a zsar- tánczban kifáradatlan ulási parancsot. „Mint- nem lehetne még egy gttak a tánczos párok, a szerény kívánságu ak ez az éjszaka,

ég távozása után a s fiatal urak a fehér tek s szóltott a - A minden ízében y negyven frrtal szar- y zői árva ház

apartokéjét. - Csak helyeselni lehet derék jegyzőink azon szándékát, hogy e nemes czélna minden esztendőben rendeznek tánczvizalmat vagy hangversenyt B. U j f a l u b a n. Hisz- szük, hogy a siker, - ha a rendezést a most működött bugzó férfiak kezében lesz, - nem fog elmaradni soha.

A jelen volt hölgyek koszorujából a kö- vetkezőket sikerült feljegyezni. A s s z o n y o k: Fényes Lajosné, Fülöp Andrásné, (rsztár), Halász Kálmáné, (Mező Keresz- tes), Karakas Lajosné, Leszkay Jánosné, (Büd-Szent Márton), Makó Lászlóné (Tépe), Mezey Ignácné (P.- Oros), özvegy Na- dányi Kornélné, Nagy Gáborné, özv. Sza- káll Jánosné, Tamássy Gézáné, Tatar Zoltánné, Tardy Sándorné stb. L e á n y o k: Detrich Margit (Tenke), Gruden Margit, Ha- lász Ilona és Ida (M.-Keresztes), Kapéczy Emma (Debreczen), Makó Erzsike (Tépe), Szilágyi Margit és Zsuzsika (Micske), Tatar Nelli (Szeghalom), Tóth Mariska (Zsáka) és és még sokan

Dicsérettel kell kiemelni Kálmán Károly vendéglistát is, ki a legmagasabb igé- nyeket is kielégítette kitünő konyhája válogatott ételleivel, pinczéje pompás borával, s előzékeny kiszolgálásával.

r. 1.

Napi hírek.

Személyi hírek. Gr. Dégenfeld József főispán a főrendiháznak ma kezdődött ülésén résztvevő Budapestre utazott. - Simonffy Imre kir. tanácsos polgár- master néhány nap óta a fővárosban tartózkodik, a hol egyetlen fia, a legzsebb remé- nyekre jogosító, kitünő képzettségű Simonffy Béla, a budapesti kir. törvényszék büntető osztályánál jegyző, sujos betegten fekszik.

R. kath. szegényifjak figyelmebe. A bartozerébányai püspök adományozási jogához tartozó Szamok - Mialtról - Bendik féle alapítványi évi 50 frrtos iskolai ösztöndíjak egyike megürülven, arra ezennel pályázat hirdetik. Pályázhatnak breznóbányai szüle- tésű rom. kath. szegény ifjak, kik az elemi iskolát jó sikerrel befejezték. Az alapítók rokonai elsőbbséggel bírnak. A jelentkezők iskolai és szegénységi bizonyítvánnyal ellátott folyamodványukat f. évi május hó 30 ig a breznóbányai rom. kath. plebánia hivatalhoz kötelesek beértesíteni.

Népesedés. Debreczenben márczius 31-től ápril 6-ig terjedő héten született ev. ref. 465-489 anyakönyvi tétel) élve 13 fiú, 12 leány = 25. (22 törvényes, 3 törvénytelen). Egybekelt 9 pár. R. kath. (83-91 anyakönyvi tétel) élve 4 fiú, 4 leány, halva 1 leány, együtt 4 fiú, 5 leány = 9. (8 törvényes 1 törvénytelen.) Izt. (41 anyak. t.) élve 1 fiú, Egybekelt 2 pár. Született összesen 18 fiú, 17 leány = 35 gyermek - Meghalt ugyan- ezen idő alatt 10 fiú, 10 nőnemű = 20 egyén. Ezek közül ev. ref. 10 : r. kath. 7 : luth. 1, izr. 2.

A tisztántúli ev. ref. egyházkerületnek nagy, színes nyomású térképe fog még e hó- naphyan megjelenni a „Debreczeni Ellenőr“ könyvkiadóhivatalának kiadásában. A térkép hézagpótló. Az érdekelte egyházaknak, lelke- szeknek és egyháztagnak melegen ajánlja annak megrendelését fot. és mélt. Révész S. Bálint püspök. A legújabb adatok után Zol- tai Lajos, lapunk belmunkatársa állította össze és rajzolta le a térképet, mely a tisztán- tui egyházkerület egyházi és világi elnökei- nek van ajánlva. A térkép egyik elsőrangú hazai műintézetben készül. Az előfizetési fel- hívást legközelebb fogja kibocsátani.

A megmentett 82 forint. Miklósi Már- ton h. bősörményi földmives tegnap, pedig eső sem esett, előzött a Fülöp Dávid tizen- háromvárosi koresmájában. Egy helybeli öreg asszony mézes szavakkal kerülgette az alig- álló atyafit, hogy menjen ő hozzá, kialhatja ő nála a mámort. A koresmáros észrevette, hogy Miklósinál tekintélyes esomó bankó van, a mit féltett a vén szipirtótól, hátha a ban- kók csiklandozzák vendégszerető szívet. Tehát Fülöp Dávid uram nygelmeztetett egy városi hajdú a távozókra. A hajdú utánuk ment és 82 frrtot elvett a holt részeg bősörményitől, ezt pedig bevezette a városháznak egy nyu- godalmas czellájába, a hol senki sem hábor- gatja sem álmait, sem bonyol. árisát. Ma reg- gel aztán nagy hálálkodások között vette át a rendőrségtől Miklósi Márton a 82 frrtját.

H.-Dorogon „Iparos kör“ alakult, mely az ottani iparosoknak szellemi szorakozást nyújtani és az ottani iparos érdekeket elő- mozdítani lesz hivatva.

Meghaltak a mult héten (I. ker. 152 -157 f. sz.) özv. Joo Károlyné 76 é. ref. ál- képlet, Kubinyi? leány r. kath. halva szül. Pongó Lajosné 46 é. ref. agylob, Czékus Gá- bor 12 n. r. kath. vele szül. gyeng. Rudlei- ner Erzsébet 4 é. r. kath. hagymáz, Kovács Péter 5 h. ref. göröcsök. (II. ker. 72-78 f. sz.) Weisz? 1 h. izr. vele sz. gyeng. Juhász Imréné 31 é. ref. tüdővész. özv. Bereczky Sándorné 68 é. ref. álképlet, Szűgyéry István 63 é. ref. kath, szervizivbaj, Jonás Margit 10 é. ref. agylob, Feldmann Leopold 24 é. izr. tüdővész. Szathmári Mihályné 46 é. ref. tüdővész. (III. ker. 127-143 f. sz.) Csontos Istvánné 19 é. ref. tüdőgümőkör, Sváiczler László 61 é. r. kath. gutautés, Sándor Sán- dor 4 h. kath. göröcsök, Weisz Ignác 34 é. cath. tüdőgümőkör, Busi Erzsébet 5. h. ref. veleszü. gyeng. Petrikovics Dezső 6 é. luth.

vörheny, Kocsis József 7 h. ref. szerencsét- lenség.

A debreczen-orsz-gyó yszerész egyeslet f. hó 13-án d. u. 5 órákor saját helyiségében havi ülést tart, melyre az egyeslet helybeli és vidéki tagjai tisztelettel meghívotnak. Az ülés főbb tárgyai: 1. elnöki bejelentések, 2. új ta- gok felvétele, 3. beteg bemutatás Dr. Kencz- ler által, 4. telovlasás a víz gyógyintézetek- ről ugyanattól. s. t. b. Debreczen 1889 ápril 8. Dr. Varga Géza egyll. elnök.

Zeneestély. Holnap este a „Hungári- ában“ a Magyar testvér-k zenekara zene- estélyt tart. Az estély érdekes voltát nagy- ban emelni fogja G a l u s k a János a brassói zenekar hírneves főprimása s az ottani főgym- názium dalárdája vezetőjeleg közreműködése. A kitünő zenész a Magyar zenekarát, mely tudvaleg a nyári idényre Mehádiára szer- ződött, tanítani jött román zene szerzemé- nyekre, mert a világhírű magyar fürdő ven- dégeinek nagy contingensét a dus gazdag oláh bojárok képezik. A Magyar testvérek zene- kara e hó vége fele fog elutazni Mehádiára. A holnapi estélyre felhívjuk a közönség fi- gyelmét.

A debreczeni ügyvédi kamara részéről köz- hírré tétetik, hogy V é g h Pál ügyvéd laká- sát Hajdu-Szoboszlórl Nádudvar közösgé- tette át.

A kaszáló ügy rendezése. F. hó 10-én a Paczon Z á g o n y i Sándorné és L u k á c s Géza pétéria-utcazi lakosok kaszálói fognak telegkönyvezés czéljából helyszínelteni.

Hajduvármegye közigazgatási bizottsága tegnap d. e. tartotta meg áprilisi közgyűlését gr. Dégenfeld József főispán elnökele alatt. Jelen voltak: Rásó Gyula, Fekete Sándor, Szinay Gyula, Péntes Sándor, Dr. Varga Géza, Weszprémy Zoltán, Kiss József, Poinár Dénes, Sándor Kálmán, Tusa Gyula, Soltész Farkas, Lipovniczky Imre, Kovács Lajos és Karap Móricz. - A márczius hónapról szóló jelen- téseket kivonatolva következőleg ismertetjük: - A l i s p á n i j e l e n t é s. A közbiz- tonsági viszonyok elég kedvezők voltak. A csendőség opásért csak egy egyént tartó- zott le. - Tízest 5 kisebb mérvű jelen- tetett be. - A hasznos házi állatok egészségi állapota elég jó volt. - Fegyelmi ügy 5 ré- gibb és 2 új volt folyamatban. A közigazga- tási ügy forgalom tett 1064 dbot, melyből elintéztetett 983 db, közigazgatási bizottsági ügyforgalom volt 204 db. melyből elintézte- tett 140 db. - T a n f e l ü g y e l ő i j e l e n t é s: A tankötelesek iskoláztatása a vármegye összes községeiben rendes lo yamat- ban volt. Az iskoláztatás (a feljárók számát tekintve) j e l e s volt: Alsó-, Felső Józsan, Hadházon, Egyekes, Földesen, M. Pércsen, Nádudvaron, Tetétlenen, Tégláson Kabán. Jó: B.-Ujvároson, Dorogon, P.-Ladányon, Szó- váton, Bősörményben, Sámsonban. K i e l ő g i t ő: Csegén, V.-Pércsen. N á n á s o n mindeztidig iskolában járóknak nem iratkozott be 6-12 éves 392, 13-15 éves 421, vagysis ösze- sen 813 növendék; S z o b o s z l ó n pedig 400 6-12 éves; minél fogva a közíg. bizott- ság mindkét város polgármesterét utasította, hogy az iskolamulatókat a közoktatási tör- vény 4. §-ában kiszabott bírsági büntetés szigoru alkalmaztatása mellett haladéktalanul és mulhatatlanul felrendeljük, tartozván eljá- rásuk eredményét május 6 ig a közigazgatási bizottsághoz bejelenteni. T i s z t i f ő o r v o s j e l e n t é s e. Márczius hó igen ked- vezőtlen, zord, nedves, esős és szeles volt. - Tiszta derült nap 11, borongós 10, ködös 2 jegyztetett, esett 8, havazott 2 napon, ösze- sen 89 m/m. csapadék. A hőmérs. + 15 és - 10 C° között ingadozott, a hónap közép hő- mérséke + 3.89 C° volt. A légsúly mérő ál- lása 748-771 m/m közt váltakozott. - Az egészségi állapot a mult havinál rosszabba fordult, a kórmentő állandóan lobos maradt. Betegedések jóval nagyobb számban léptek fel. Hevenyfertőző kórok közül a kanyaró Sámsonban kisebb mérvű járványt okozott s az iskolákát 2 hétre bekeletett zárni. 24 eset- ben Józsan is fellépett a kanyaró. A vörheny P. Ladányon épen egy tanító nejeudl lépett fel, a miért 2 hétre ezen iskola is bezáratott. A himlő Nánáson és differitis Bősörményben szörványosan lépett fel. Meghalt márcziusban 395 egyén, 1000 lakosra 3-14, évi átlagban 38-28⁰/₁₀₀ halálozás esik. Ezen arány legrosszabb volt Hadházon és Nánáson - 3-73⁰/₁₀₀, legjobb a nádudvari járásban - 2-40⁰/₁₀₀. Szű etett 529 gyermek. (évi átlagban 50-04⁰/₁₀₀) Rend- kívül halálozeset 7 jelentetett be. - K i r. m é r n ö k j e l e n t é s e. A megyei kúta- ton a kavics beagyazása folyamatban volt; a földutakon nagyobb mérvű javítások a ned- ves időjárás miatt nem voltak შესzközölhetők. Közmunka váltáság czimén 1301 frrt 43 krajczár folyt be. Közmunka hátrá ekökből 251 forint iratott le. - K i r a d ó f e l ü g y e l ő j e l e n t é s e. - E g y e n e s a d ó k c z i m é n 23643 frrt folyt be, 4648 frrtal több mint az előző év hason havában. A hátrálék 317461 forint. Hadmentességi díj czimén 516 forint. (+ 102 frrt) a hátrálék 8514 frrt.

Halálozás. Még az egyik seb be sem hegett, a Gondviselés már ismét egy új csapást mért reánk, a midőn felejtethetlen leányomat, a jó testvért, sógornót és nagynénket LAJOS IRENT a kérélhetlen halál f. évi ápr. hó 9-én reggeli 5 órákor, életének 27-dik évé- ben, 4 heti súlyos szenvedés után kiszóltotta az élok közül. Drága halottunk földi részei folyó hó 10-én d. u. 5 órákor fognak a róm. utcazi 2529. számú házamtól a szent anna

utcazi sirkertbe örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent-mise-áldozat folyó hó 11-én d. e. 9 órákor fog az egék urának bemutat- tatni. Ezen végtisztességtételre rokonainkat, barátainkat s jó ismerőseinket fájó szívvel meghívjuk. Debreczen, 1889. ápril 9. Özv. Lajos Ignácné szül. Sztriberny Karo- lina mint édes anyja; Testvére Ilona férjével Dr. Kiss Károlyival és gyermekei: Károly, Ilon és Kálmán; valamint számos rokonok nevében is. Áldás és béke hamvaira. A teme- tést a „Kegelet“ temetk. intézet rendezte.

A debreczeni kereskedelmi akadémia halgatói tegnap este indultak el fumei ta- nulmány utjukra, összesen 40-en, fejükön sü- tét piros köcsagtollas bársony kucsával. A tanárok közül Dr. Bayer Ferencz igazgató, Zimmermann Gyula, Dr. Szántó Sámuel, Fá- bian L. Mór, és Szoyka Gyula vezetik a kí- ránu ókat. A társasághoz még néhány helybeli polgár is csatlakozott, így Márk Endre ügy- véd és vár. biz. tag.

Színház.

„Romeo és Julia“ tegnap Péchy Kálmán jutalomjátéka alkalmából került színre közé pes ház előtt. A tehetséges fiatal színész já- tékát a rokonszenv nyilvánulásával kísérte a közönség. Tegnap játéka azonban nem mond- hatnánk, hogy sikerültebb alakításai közé tar- toznék. - Komeoja szintelen volt, kitérésai gyengék, s nem drámai hatásuk. Minden esetre voltak ugy az ő tegnapi játékának, mint általában az egész előadásnak igen sike- rült jelenetei, melyek erőteljesen hatottak a közönségre. Mercutio Mándokinak legszebb szerepei közé tartozik. Meghalási jelenete szépen van kidomborítva, nyílt jelenetben többször kitapsolták. Szinte igen kellemes volt a Békési k. a. Juliája, a tapsokból neki is bőven kijutott a fiatal színészek közül elő- nyösen kivált Palotai, ki Páris gróft szaval- ta. Alakja, megjelenése, organuma s játéka szép jövőnek szolgálnak zálogául.

„A vár története“ című nagy zenei köl- temény előadására lázasan folynak színházunk- nál az előkészületek. Olyan élvezetet fog nyu- jtatni ez az előadás a debreczeni közönségnek, minőben egyetlenegy vidéki város sem része- sülnhet, mert ez óriási személyzetet, rend- kívül fényes kiltitást és kitünő zenekart igénylő nagy művel vidéken sehol másutt nem lehetne színre hozni. - A pompás díszletek egyrészt Gyöngyösi helybeli színházi festő és Végh István, Krescsányi festője készítette; a legszebb díszleteket pedig Beniczky Ferencz volt szives ide kölcsönözni a budapesti ope- ráról. A szombat, vasárnap és hétfőn este tartandó előadásokon a 39. ezred teljes zene- kara fog közreműködni. A darab 12 képét a színtársulat összes tagjai játsszák, s az egyes feltől csoportozatokat meg csaknem 100 sta- tista fogja élénkíteni. Gr. Zichy Géza a nagyne- vű szerző tegnap megjelent a próbán és sok hasz- nos utasítást adott ugy a rendezőnek és a szaváló szereplőknek. Ezen előadás alkalmá- ból a költő művészt gróft a debreczeni kö- zönség lelkes kintintéssel kívánja fogadni, mi végből holnap délután 3 órákor értekezlet lesz a színháznál. A felsőbb tanuló ifjuság a legnagyobb örömmel csatlakozott e mozgalom- hoz. A holnapi értekezleten a város összes értelmisége képviselve leend.

Népelőadás. E héten ismét lesz népelőa- das, tetemesen leszállított helyárrakkal. Mint- hogy azonban gr. Zichy Géza nagy zenei műve, az „Egy vár története“ előadásának nagymérvű előkészületei miatt pénteken, a mikor jelmezes próbaa tartatik, nem lesz előadás, a népelőadás ezen a héten kivétel- sen Csütörtökre tétetik át.

Műkritika a „Nebánts virág“ operettéről, melynek bájos zenéje mindenütt sikert ara- tott, egyik vidéki városunk lapjának kritikája így hangzik:

„A nagyknak híresztelt „Nebánts-virág“ szerdán került színre; meséje nagyon egyszer- ri s nagyon közel áll a semmihez. A hangsze- relés elég ügyes, a nyitány egyetlen, a mi szépe; a többi librettó szeri en meg- irt egyszerű áriák, melyek ali g ragadják meg a figyelmet.“

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.

Holnap, szerdán, 1889. ápril hó 10 én, páros bérletben:

A szitakötő.

Énekes franciaa vigjáték.

Felőlős szerkesztő és kiadó laptulajdonos: Vértési Arnold.

Főmunkatárs: Kerezag Vilmos.

SCHWARZE, weisse und farbige Seiden-Damast von fl. 1.40 bis fl. 7.75 p. Met (18 Qual) - versendet roben- und stückweise porto- und zollfrei das Fabrik-Depót G. Henneberg (K. u. K. Hoflieh. Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten 10 Kr. Porto.

Kiadó bolthelyiség.

Piacz-utca 1829 ik számú házunk- nál a Deutsch A. féle bolthelyiség 1889. évi május 1-től kezdve kiadó.

Debreceni ipar- és kereskedelmi bank.

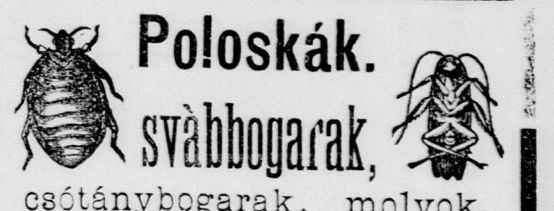
Táncztanítási jelentés.

Van szerencsém a n. érdemű közön- ség becses tudomására hozni, hogy új táncztanítási tanfolyamomat

folyó hó 23-án megkezdem. Beiratásokat a mai naptól kezdve bármikor saját laká- somon (csapó u. 323. sz. a. Csizmadia- szín udvar) elfogadok, hol bővebb felvi- látással is szolgálok. A tanításért a lehető legjutányosabb árt számítom.

A n. érdemű közönség becses párt- fogását ezutánra is kérve

maradtam tisztelettel **NAGY IMRE** táncz tanító.

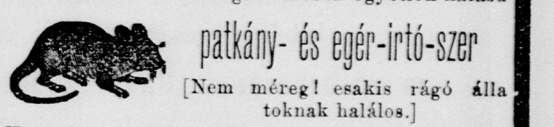

Poloskák, svábbogarak, csótánybogarak, molyok, hangyák, bolhák, legyek stb.-ket

biztosan és gyökeresen kiirtja csak az én minden

rovart irtó porom

dobozokban 1 frrtjával, kisebb 55 és 30 krjával. Azonkívül ajánlom különleges- ségeimet, u. m. sváb- és csótánybogár- irtó-port dobozokban 1 frrtjával, kisebb 55 krjával; moly- és hangya-irtó-por dobo- zokban 1 frrt. kisebb 55 kr. Elpusztít- hatlan mézga-fujtatók, melyek segítségével a rovar, moly vagy orosz bogárpör egy- formán szétszótható és a legkisebb ha- sadékokba belövelhető. Egy darab ára 40 kr. Poloska-irtó szesz butorok számára Egy nagy üveg 50 kr., egy kis üveg 30 kr. Felülmulthatlan hatású poloska-irtó szesz, falakat számára. Festésnél, mesze- lésnél vagy falak mázolásánál a festékbe, meszbe vagy vakolatba keverésre alkal- mas. Egy pintes üveg elégészes egy közép nagyságu szobára. Ára 1 frrt.

patkány- és egér-irtó-szer

Egy bádog doboz ára 1 ft. 6 doboz 5 frrt. Vidéki megrendelések 1 frrton alöz nem eszközölitnek. Nagybaní vevők jutányos árleengedésben részesülnek. Al- ös-zses fentnevezett gyártmányaim meg- felelő magyar és német használati uta- sításokkal el vannak látva. Valódi minő- ségben, nagy és kisebb mennyiségben kaphatók:

REISS B.,

vegytani termények gyára Budapest, VI. ker. Király utca 47. sz. a hova minden írásbeli meg- rendelés intéződik.

Kardos László

Debreczenben, Czegléd-utca. Ajánlja a lakváltoztatási-negyed al- kalmával

fehér, szürke, színesen mintázott, vagy színes borduros

ablakfüggöny

és nap elleni ponyva-gradliait,

melyekből megrendelésre kész fűg- g ö n y ö k is szolgáltatnak.

Továbbá ajánlja

gyapju függönyeit (Partiére)

és ágyterítőit.

Mauthner-féle kiállítási fűmagkeveréket
Mauthner-féle margitszigeti fűmagkeveréket
finom, egész rövidszálu eredeti angol perjét
(Lolium perenne tenué)
ajánl

MAUTHNER ÖDÖN
MAGKERESKEDÉSE
József főherceg ő. cs. és kir. fensége udvari szállítója
BUDAPESTEN, Koronaherczeg-utca 18. sz.

A fenti 3 fűmag cégem elsőrendű különlegességét képezi s a szerfelett kitűnő minőség legényesebb bizonyítéka az, hogy az általános országos kiállítás összes párszázféle oskai kiállítási fűmagkeverékéből létesítették, valamint ama körülmény, hogy Budapest főváros összes nyilvános teri és kertjei valamint a Margitsziget részére szükséges fűmagvakat már évek hossza során át kizárólag csak cégem szállítja.

A főárjegyzék 160 oldalra terjed melyben vagy 600 ábra könynyebbíti az egyes cikkek megválasztását, kívánatra ingyen és bérmentve küldetik meg.

Uj butorraktár megnyitás.

Van szerencsém becses tudomására juttatni, hogy mint helybeli kárpitos és díszítő, a helyi főpiacson, dr. UJFALUSSY-házában, saját nevem:

KILLER EDE
bejegyzett cég alatt
butorraktárt

nyitottam. Ez üzletágban szerzett sokoldalú tapasztalataim, melyeket budapesti, párizsi és bécsi első cégekknél szereztem, feljogosítanak arra, hogy a kor igényeinek egy teljesen megfelelő butorraktárt berendezzek, és a legelőkelőbb cégekkel való összeköttetésem alkalmat nyújtanak, hogy úgy a legszerényebb, mint a legdrágább szobabutorozásokat és díszítéseket a legjutányosabb áron eszközölhessem.

Amennyiben az eddigi pártfogásért köszönetemet nyilvánítom, s új vállalatomra becses figyelmét kikérem, ígérem részemről, miszerint főüregvésem oda fog irányulni, hogy pontos és minden tekintetben kielégítő eljárásom által bizalmát és becses pártfogását kiérdemeljem.

Teljes tisztelettel
KILLER EDE,
kárpitos, díszítő és butorraktár-tulajdonos.

Uj butorraktár megnyitás.

Fontos sorsjegytulajdonosoknak!

Az új osztrák törvény több rendbeli osztrák-, magyar és külföldi sorsjegyek lebélyegzését rendeli el; miért is felhívjuk különösen a m. vöröskereszt-, Basillika-, József-, m. jelzalogbank-, szerb, török, orosz stb. sorsjegyek tulajdonosait, hogy

bezárólag e hó 20-áig

a fölirrott intézetnél saját érdekükben annyival is inkább jelentkezni szíveskedjenek, mivel későbbi jelentkezések figyelembe nem vehetőek.

A lebélyegzésre vonatkozólag mindennemű felvilágosítást készségesen ad

A DEBRECZENI IPAR ÉS KERESKEDELMI BANK.

Alapított 1858-ban.

WALSER FERENCZ
első magyar gép- és tűzoltószerek gyára, harang és ércöntődéje
BUDAPESTEN ROTTENBILLER-UTCA 66.

Ajánlja gyártmányát mint magyar különlegességet

kutakban és mindennemű szivattyukban

Elvállal teljes vízvezeték berendezését városok, földbirtokosok és magánok részére, modern technikai alapon és kedvező feltételek mellett, ajánlkozik

KÖZ ÉS MAGÁN FÜRDŐK
felszerelésére

szagmentes őrsekek
felállítására s minden vízművi munka gyors és pontos kivitelére.

Képes árlapok, és részletes költségtervezetek kívánatra ajánlatmentesen küldetnek.

EGYETLEN BELFOLDI SZIVATTYU GYAR.

Debreczen, 1889. Nyomatott a „Debreczeni Ellenőr”, könyvnyomdájában Széchenyi-utca SIMON-ház

Fülolej

kivonat es. kir. másodorvos Dr. Schiepektől, ez olaj kitűnő és biztos hatása számos autoritástól évek óta dícsérettel elő-méretet, miután minden veleszületett sikertéget meggyógyít, nehézhallást, fülzúgást, és egyáltalán minden fülbetegséget rögtön megszüntet. Használati utasítással kapható 1 frt 50 kr-ért Dr. Rotschnek V. Emil gyógyszer-tárában (Telephon állomás.)

103.
432 szám.

ÁRJEGYZÉK.
az „ISTVAN” gőzmalom készítményeinek

KÖTELEZETTSÉG NÉLKÜL, DEBRECZENBEN és az 1887. április 18-án Budapesten tartott általános magyar malomgyűlésen megállapított s 1887. évi június 1-én életbe léptetett eladási, fizetési és szállítási módokatokra vonatkozó egyezmények szerint.

A. Asztali dara nagyszemű	100 kgr.
B. Szinte közepszerű	16.
O. Királyliszt	15.
1. Lángliszt	15.
2. Montliszt	14.60
3. Zsemlyeliszt 1-ső rendű	14.
4. " 2-od rendű	13.40
5. Fehér kenyérliszt 1-ső rendű	13.
6. " szinte 2-od " " "	12.40
7. Közép kenyérliszt 1-ső " " "	11.40
8. " " 2-od " " "	10.40
8 1/2. Barna " 1-ső " " "	9.80
8 3/4. " " " " "	9.20
9. Lángliszt " 2-od. á 70 kgr.	7.80
10 Veres liszt " " á 70 kgr.	6.20
11. Finom korpa zsákkal 50 " "	3.80
12. Durva korpa zsákkal á 50 kgr.	3.60

A finom es durva korpa árából eddig engedélyezett 5% többlet engedélyem a fennm: lított egyezmény folytán szintén beszüntet tettem.

Debreczen, 1889. Március 22.

III.
Arverési hirdetm. kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré te-zi, hogy v. b. Fülöp Fischli csódtömege ügyében a Fülöp Fischli, s gyermekei Fülöp Amália, Fáni, Gáspár és Farkas nevén álló közös, a derecskei 2077. sz. tjkvi 2650. hrsz. ingatlan 148 frt a 2551. sz. tjkvi 1511. hrsz. belfőség 400 frt a derecskei 3832. sz. tjkvi 3383/a hrsz. 49 frt és a 3834. sz. tjkvi 3382/b hrsz. 152 frtban megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1889. évi Április hó 26-ik napján délelőtt 9 órakor Derecske község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 14 frt 80 krt, 40 frt, 4 frt 90 krt, és 15 frt 20 krt k és a pénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42-dik §-ában jelzett arfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ban, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Debreczenben 1889. évi január hó 20. napján.

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Nagy Károly
kir. tszéki bír.

Korona forrás legtisztább és legolcsóbb égvényes savanyvíz raktára Debreczen s vidékére.

Gazdák és iparosok általános hitelszövetkezet debreceni fióktelep áru csarnoka

ajánl legjobb minőségű szepességi főzelékeket, boszniai szilvát, szilva izet, pergetett és keretmizet, különféle friss minőségű

sajtokat, liptói-turót.

Magyarádi, ménesi szegszárdi, egri, (bikavér) sashegyi, szomoródnai, tokaji asszu gyógy borokat,

csira képességükért kezesség mellett

gazdasági és konyha kerti magvakat;
különösen pedig

oberndorfi takarmányrépa magot, francia és magyar luczernát

legjutányosabb árak mellett.

Tisztelettel

Gazdák és iparosok általános hitel szövetkezet debreczeni fióktelep áru csarnoka. Nagyvárad-utca, megyeház mellett.

Korona forrás legtisztább és legolcsóbb égvényes savanyvíz raktára Debreczen s vidékére.

Szer
Szécb
elők
va
minder
Férme
X
Gro
kor
básu
ját
gyűjt
nünk
rássy
szor
a meg
a nem
az ált
szeret
s így
az eg
a ten
politik
tént f
meghő
követl
odaáll
bírálat
egyeth
nyugra
aspirat
életbe
minder
is a p
M
véderő
romlón
lános
támasz
óta elt
zós ve
nemzet
jogainá
— azt
egyede
a rejte
egyszer
s azutá
az által
nagyon
A „De
A
Az
hogy a
me, min
boldogsá
mesebb
Legalább
ség vag
könnyed
A
mindjárt
sággal.
adtok éu
Lár
dombosi
dani, a s
csufolódó
ülni vele
benne ar
már igaz
nem lehe
ruhában,
kelnek b
az ilyen
nadrágja
tyolat te
káljon az
csot!) ne
uram re
tyegnek
szu szolg
tisztelte
ugyanan
nyit az
koptak a
az ember
a hajlék
Vann bí
atyafi zs